

pernaturalis cognitio eventus futuri dupliciter contingere potest. Aliquando enim contingit prophetia praeter ordinem universalem omnium intelligentiarum creaturarum; ubi, scilicet, versatur circa futurum aliquod, cujus cognitio certa soli intellectui divino pervia est, et tunc est prophetia *primi ordinis*. Aliquando non superat capacitatem naturalem cujuscumque intellectus creati, et ideo accipi potest ab aliqua intelligentia creata supra-humana, v. g. cognitio cujusdam terrae motus cujus causa, jam existens, ab hominibus tamen penitus ignoratur; et tunc est prophetia *secundi ordinis*.

QUAESTIO VIII^a

Utrum possibilis sit cognitio prophetica etiam primi ordinis?

129. Resp. Non inquirimus an Deus possit homini revelare eventus futuros a se cognitos, quia id aperte sequitur ex demonstrata possibilitate revelationis. Ergo sufficit adstruere: 1° dari in Deo cognitionem omnium futurorum; 2° dari eventus futuros quorum cognitio metaphysice certa transcendit capacitatem naturalem cujuscumque intellectus creati, et manifestatio constituit prophetiam *primi ordinis*.

Qui negant in Deo dari cognitionem omnium futurorum, sic ratiocinantur:

1° Verum et ens convertuntur; ergo quod non est actu ens, non est actu verum; sed quod non est actu verum non potest terminare intellectionem. Ergo quod non est actu ens non potest cognosci.

2° Praeterea, videtur non posse a Deo praecognosci actus liberos, eo quod jam non essent liberi. Nam

praescientia divina est metaphysice infallibilis; atqui si quod Deus praevideat posset non evenire, jam praescientia divina esset fallibilis. Ergo quod Deus praevideat non potest non evenire, seu, evenit necessario, ac proinde non est liberum.

130. Dico 1°: *Deus certo cognoscit quidquid futurum est.*

Prob. 1° *ex facto*. Dantur verae prophetiae, ut infra demonstrabitur. Ergo Deus certo ab aeterno cognoscit saltem eventus futuros in hisce veris prophetiis praenuntiatos. Sed hi eventus sunt potissimum actus liberi, quorum praevisioni, ut infra probabitur, transcendit capacitatem cujuscumque intellectus creati; et ideo non est major ratio cur Deus hos praecognoscat et non alios. Ergo omnes novit.

Prob. 2° *ex divina Immutabilitate*. Omnia quae fiunt, eo instanti quo fiunt, a Deo ignorari nequeunt; ergo ab aeterno illa cognoscit, secus, ejus scientia acciperet incrementum, nec esset immutabilis.

Prob. 3° *ex Infinitate intellectus divini*. Intellectio infinita, qualis est divina, debet se extendere ad id omne quod habet veritatem objectivam. Atqui, ab aeterno futuritio cujuslibet rei futurae est objective vera. Si enim v. g. verum est me nunc loqui, antecederet et ab aeterno verum erat me nunc esse locuturum.

Sic igitur respondendum ad ea quae opponuntur n. 129.

131. *Ad 1.* Verum et ens convertuntur re, sed differunt ratione. Nam verum nihil aliud est quam ens prout ordinem dicit ad intellectum. Porro ens nondum actu existens, seu futurum, habet ordinem

ad intellectum divinum, hoc sensu, quod ab eo apprehenditur et repraesentatur, et quamvis nondum existat secundum esse reale et physicum, existit tamen secundum esse intentionale. Aliunde, si quod nondum actu existit non est actu cognoscibile, astronomus non poterit cognoscere eclipsim futuram, quod est absurdum.

132. *Ad 2.* Illa propositio: Si quod Deus praevidit posset non evenire, jam praescientia divina esset fallibilis, distinguenda est sic: tunc praescientia divina esset fallibilis, si quod Deus praevidit posset non evenire, possibilitate excludente necessitatem tum absolutam, tum infallibilitatis, concedo; possibilitate excludente solam necessitatem absolutam, nego.

Porro, necessitas absoluta ea est quae includit ineluctabilem voluntatis determinationem ad unum, et haec repugnat libertati. Necessitas infallibilitatis, seu consequentiae, quoad actus liberos, ea est vi cuius, facta aliqua hypothesi, in qua supponitur libera voluntatis determinatio, jam fieri nequit voluntatem non se libere determinare; et illa necessitas certe non opponitur libertati, sed illam potius exigit. Sic, v. g. posito quod videam Socratem currentem, necesse est Socratem revera currere, sed necessitate infallibilitatis, non absoluta, et ideo, hac non obstante, fieri potest ut Socrates libere currat.

Posita ergo infallibili Dei praevisione de actu libere futuro, necesse est ut actus fiat, sed necessitate infallibilitatis tantum, non absoluta; quia haec praevisio divina supponit liberam futuritionem actus futuri. — Juxta Thomistas, supponit futuritionem liberam hoc sensu, quod Deus hunc actum praevideat in suo de-

creto, vi cuius efficaciter, et praedeterminat voluntatem ad actum, et ita praedeterminat, ut tamen simul voluntas seipsam determinet, et habeat dominium sui actus; efficit quippe Deus et actum et libertatem actus. — Juxta Molinistas autem, illa praevisio supponit futuritionem liberam actus, hoc sensu, quod libera voluntatis determinatio ad actum a Deo non efficiatur, sed praesupponatur futura antecedenter ad illius cognitionem. Quaecumque igitur admittatur sententia, salva remanet libertas, non obstante praevisione infallibili; quinimo praevisio falleretur, si quod Deus praevidet libere futurum, fieret necessario.

133. Dico 2°: *Dantur eventus futuri quorum cognitio metaphysice certa transcendit capacitatem naturalem cujuscumque intellectus creati.*

Sunt enim eventus futuri qui in nullis causis creatis existentibus habent esse determinatum, sed, vel a sola Causa increata dependent; v. g. existentia talis hominis; vel pendent a causa creata nondum existente, aut existente quidem, sed quae, utpote libera, est de se indifferens ad talem actum praevisum. Porro tales eventus non possunt certitudine metaphysica praecognosci naturaliter ab ullo intellectu creato.

Etenim, facta contingentia duplici tantum ratione ab intellectu creato naturaliter cognoscuntur, intuitione, scilicet, et discursu; intuitione, quando percipiuntur in suo esse proprio; discursu, quando ex alio facto naturaliter noto eorum existentia eruitur. Jam vero, eventus futuri, de quibus supra, nullo ex his duobus modis ab intellectu creato cognosci queunt.

Non 1° *intuitione*; solius quippe Dei est, ratione suae aeternitatis omnia tempora pervadentis, res fu-

turas quascumque in suo esse proprio veluti praesentes conspicere.

Non 2° *discursu*, seu, ex alio facto naturaliter noto. Deberent enim illi eventus futuri, cum aliquo facto naturaliter noto habere connexionem metaphysice certam. Atqui nullum est factum naturaliter notum cum quo habeant connexionem metaphysice certam. Eventus enim futurus, vel *a solo* Dei arbitrio pendet, uti v. g. opus Incarnationis, vel pendet a causa creata nondum existente, vel pendet a causa creata existente. In duobus prioribus casibus, thesis nostra per se patet; quia in primo casu, ad cognitionem futuri necessarium foret Dei liberum consilium percipere, quod evidenter superat vires naturales intellectus finiti; in secundo casu, deberet mens noscere decretum divinum causae creatae futuritionem determinans, quod non est magis possibile, absque revelatione speciali.

At non magis, *discursu naturali*, cognosci queunt actus liberi qui pendent ab aliqua causa creata jam existente. Vel enim, ut aiunt Thomistae, determinatio ad actum liberum procedit ex decreto efficaci divino praedeterminante, et hoc decretum naturaliter soli Deo notum est; vel, ut contendunt Molinistae, illa determinatio, a sola voluntate creata, positus omnibus praerequisitis ad agendum, producit; et haec determinatio, cum sit libera, non habet connexionem metaphysice certam cum voluntate creata, etiam positus omnibus praerequisitis ad agendum munita; ac proinde, quantacumque ponatur illius inclinatio ad actum, nunquam metaphysice repugnat quod ab illo absteat. Ergo nullum datur factum naturaliter co-

gnoscibile, habens cum actu libere futuro connexionem metaphysice certam.

QUAESTIO IX^a

Utrum et quatenus prophetia sit certissimum revelationis criterium?

134. *Resp.* Qui negant vim demonstrativam prophetiae, sic ratiocinantur cum Rousseau (*Emile*, l. 3): Quaecumque supponatur praedictio, etiam divinando aut casu fortuito peracta, ejus adimpletio, secundum se non repugnat. Nihil autem vetat id contingere quod, secundum se, non est impossibile. Ergo alicujus praedictionis impletio non probat hanc praedictionem fuisse divinitus factam; ac proinde afferri nequit in probationem.

135. *Sed contra dico 1°: Omnis prophetia, divinitus facta in alicujus religionis confirmationem, habet de se, ubi impleta fuerit, vim probandi decretoriam.*

Propositio sic enuntiata a nemine negatur, et aperte sequitur ex dictis. Prophetia enim est verum miraculum intellectuale. Jam vero miraculum divinitus patratum in confirmationem religionis, habet, de se, vim probandi decretoriam, quia Dei ipsius testimonium continet.

Dixi: *ubi impleta fuerit*, et in hoc, prophetia a caeteris miraculis differt. Alia miracula, statim ac patrata fuerunt, certum argumentum subministrant; prophetiae vero, non nisi cum impletae fuerint; quia antea non constat de miraculo intellectuali, aut saltem non ita constat, ut prophetia, ex se sola, vim habeat

demonstrativam. Verum est equidem, prophetiam, quamvis nondum impletam, probari posse divinam per alia miracula, aut alias prophetias jam impletas; sed tunc, ex his aliis miraculis aut prophetiis, potius quam ex ipsamet prophetia nondum impleta, licebit argumentari.

136. Dico 2° : *Prophetia habet etiam vim probandi quoad nos*; id est : de conditionum praerequisitarum verificatione saepe certo constare potest.

1° Constare potest historice factum ipsum praedictionis impletae. Etenim, factam fuisse talem praedictionem, factam fuisse ante eventum, et eventum concordare cum illa, sunt facta historica de se naturalia, et quorum certitudo per testimonium hominum obtineri potest, sicut alterius cujuscumque facti sensibilis.

2° Constare potest hanc praedictionem non esse factam naturaliter, sed supponere interventum alicujus intelligentiae supra-humanae. Nam, si praenuntientur facta a solo Dei arbitrio, vel a voluntate libera creaturarum pendencia; si haec facta sint multiplicia, cum minutissimis circumstantiis descripta; si sint naturalibus causarum secundarum dispositionibus omnino contraria, certe absonum et ridiculum esset praetendere illa, aut naturaliter ab homine fuisse praecognita, aut casu fortuito cum prophetia concordare. Ergo tunc certo constabit intelligentiae supra-humanae interventus.

3° Constare potest prophetiam fuisse divinitus factam. Fatendum est non repugnare, absolute loquendo, quod aliquis spiritus creatus supra-humanus, etiam malus, habeat notitiam cujusdam facti nobis naturali-

ter impervii, sive habeat ex propria sagacitate, sive ex revelatione, et quod hanc notitiam alicui homini communicet, ut ea utatur ad caeteros in falsam religionem inducendos. Sed, facta hac hypothesi, Deus teneretur nobis subministrare signa hunc diabolicum interventum indicantia. Ergo, si haec signa omnino desint, de quibus supra diximus, a fortiori si contraria appareant, pro certo tenendum est prophetiam esse divinam, seu, vel a solo Deo procedere, vel ab alio spiritu supra-humano, Deo specialiter mandante et approbante.

4° Certo demum constare potest prophetiam aliquam hoc fine a Deo datam esse, ut religionis revelatae veritas confirmetur, et quidem id patet eisdem mediis quae jam protulimus, ubi de miraculis.

Ergo ad id quod objicitur n. 134, respondendum :

137. Posita aliqua praedictione alicujus eventus liberi cum minutissimis circumstantiis, illud quod dicimus repugnare, non est praecise quod eventus reipsa contigerit, sed quod praedictio hujusmodi divinando aut casu fortuito facta, eventui prorsus conformis fuerit. Talis siquidem conformitas, ut testatur sensus communis, non magis causae naturali tribui potest, quam efformatio poematis Iliadis fortuito characterum jactui. Quid autem, si multa reperiantur in favorem ejusdem religionis vaticinia sic adamussim impleta?
